

UK Health
Security
Agency

NHS

Przewodnik po szczepieniach dla rocznych dzieci

Zawiera kalendarz szczepień od
lutego 2022 r.

---

immunisation

the safest way to protect your child

Program szczepień dzieci

Pamiętaj, żeby przynosić Czerwoną książeczkę szczepień na każdą wizytę.

Kopie tych broszur są dostępne w Twojej przychodni lub gabinecie lekarskim. Więcej informacji na www.nhs.uk/vaccinations

Ta ulotka zawiera kalendarz szczepień od lutego 2022 r.

Podsumowanie

Jakie szczepienia otrzyma moje dziecko w wieku roku?

Podczas wizyty na roczek Twoje dziecko otrzyma 4 zastrzyki, w tym:

- dawkę przypominającą szczepienia przeciwko **meningokokom z grupy B (MenB)**
- szczepienie **Hib/MenC** przeciwko:
  - pałeczce grypy typu b (*Haemophilus influenzae*, Hib) oraz
  - meningokokom z grupy C (MenC)
- szczepienie przypominające **PCV13** przeciwko:
  - chorobie pneumokokowej wywołanej przez niektóre rodzaje bakterii pneumokokowych
- pierwsze szczepienie **MMR** przeciwko:
  - odrze
  - śwince
  - różyczce

Szczepienia dla rocznych dzieci

Ochrona przed Hib, chorobą meningokokową z grupy B i C, chorobą pneumokokową, odrą, świnką i różyczką

Czym jest pałeczka grypy typu b (Hib)?

Hib to infekcja, która może prowadzić do wielu poważnych chorób, takich jak zapalenie opon mózgowych (zapalenie wyściółki mózgu), posocznica (zakażenie krwi) i zapalenie płuc, zwłaszcza u małych dzieci.

Szczepionka Hib/MenC nosi nazwę Menitorix. Ulotkę dla pacjentów można znaleźć pod adresem www.medicines.org.uk/emc/product/167/pil.

Czym jest choroba meningokokowa?

Choroba meningokokowa to poważna infekcja, która może powodować zapalenie opon mózgowych i posocznicę także u dzieci i młodzieży.

Bakterie meningokokowe z grupy B (MenB) są obecnie odpowiedzialne za większość przypadków choroby meningokokowej w Wielkiej Brytanii, podczas gdy choroba meningokokowa z grupy C (MenC) jest obecnie rzadka, ponieważ większość małych dzieci i nastolatków jest rutynowo szczepiona przeciwko MenC.

Szczepionka MenB nosi nazwę Bexsero. Ulotkę dla pacjentów można znaleźć pod adresem www.medicines.org.uk/emc/product/5168/pil.

Które szczepionki zostaną zastosowane?

Twoje dziecko otrzyma dawkę szczepionki skojarzonej Hib/MenC oraz dawkę przypominającą szczepionki MenB. Szczepionki zostaną podane w mięsień uda lub ramienia.

Dlaczego moje dziecko potrzebuje szczepień przypominających?

Szczepienia przypominające są podawane, by zwiększyć ochronę już zapewnioną przez szczepienia, które Twoje dziecko otrzymało wcześniej. Ochrona zapewniana przez szczepienia dla niemowląt może po pewnym czasie słabnąć. Dawka przypominająca przedłuża okres ochrony do późniejszego życia.

Czy szczepionki Hib/MenC i MenB mają jakieś skutki uboczne?

W miejscu wstrzyknięcia Twoje dziecko może mieć zaczerwienienie, obrzęk lub tkliwość. Około połowa zaszczepionych dzieci może stać się drażliwa, a niektóre mogą mieć lekką gorączkę. Więcej informacji na ten temat można uzyskać od lekarza rodzinnego lub pielęgniarki, w tym środowiskowej.

Czym jest choroba pneumokokowa?

Choroba pneumokokowa to jedna z najczęstszych przyczyn bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci, ale powoduje też posocznicę, zapalenie płuc, infekcje ucha (zapalenie ucha środkowego) i inne poważne choroby. Istnieje ponad 90 różnych rodzajów bakterii pneumokokowych.

Która szczepionka zostanie zastosowana?

Zastosowana szczepionka to dawka przypominająca PCV13 (szczepionka skoniugowana przeciwko pneumokokom), która chroni przed 13 różnymi rodzajami pneumokoków, które najczęściej powodują choroby pneumokokowe u dzieci. Ta szczepionka zostanie podana w mięsień uda lub ramienia podczas tej samej wizyty co szczepionki Hib/MenC i MenB.

Czy szczepionka PCV ma jakieś skutki uboczne?

Na 10 zaszczepionych dzieci u 1 lub 2 może wystąpić obrzęk, zaczerwienienie lub tkliwość w miejscu wstrzyknięcia lub łagodna gorączka. Szczepionka PCV nosi nazwę Prevenar 13. Ulotkę dla pacjentów można znaleźć pod adresem www.medicines.org.uk/emc/product/453/pil.

Czym jest odra?

Odrę wywołuje bardzo zakaźny wirus. Prawie każdy, kto go złapie, będzie miał wysoką gorączkę, wysypkę i ogólnie złe samopoczucie. Powikłania odry obejmują infekcje klatki piersiowej, drgawki, zapalenie mózgu (zakażenie mózgu) i uszkodzenie mózgu. W bardzo poważnych przypadkach odra może zabić.

Czym jest świnka?

Świnkę wywołuje wirus, który może prowadzić do gorączki, bólu głowy i bolesnych, obrzękniętych węzłów chłonnych na twarzy, szyi i szczęce. Może spowodować trwałą głuchotę, wirusowe zapalenie opon mózgowych i zapalenie mózgu (zapalenie i obrzęk mózgu).

Czym jest różyczka?

Różyczka (odra niemiecka) to choroba wywoływana przez wirus. U dzieci jest zwykle łagodna i może pozostać niezauważona. Jednak różyczka w okresie ciąży jest bardzo groźna dla nienarodzonych dzieci. Może poważnie uszkodzić ich wzrok, słuch, serce i mózg. Tę chorobę nazywamy zespołem różyczki wrodzonej (CRS).

Czym jest szczepionka MMR?

Zawiera osłabione wersje żywych wirusów odry, świnki i różyczki. Ponieważ wirusy są osłabione, osoby, które otrzymały szczepionkę, nie mogą zarażać innych. W Wielkiej Brytanii mamy 2 szczepionki MMR. Obie działają bardzo dobrze. Tylko jedna z nich zawiera żelatynę wieprzową. Jeśli chcesz, by Twoje dziecko otrzymało szczepionkę bez żelatyny wieprzowej, poinformuj o tym pielęgniarkę lub lekarza rodzinnego.

Jak i kiedy podaje się szczepionkę?

Szczepionkę wstrzykuje się w mięsień uda lub ramienia. Szczepionkę podaje się w wieku roku - po zaniku odporności, którą dziecku przekazała matka. Drugą dawkę szczepionki należy podać, zanim dziecko rozpocznie naukę w szkole w wieku około 3 lat i 4 miesięcy.

Jak skuteczna jest szczepionka MMR?

Od czasu wprowadzenia szczepionki MMR w wielkiej Brytanii w 1988 roku jest ona odpowiedzialna za prawie całkowite wyeliminowanie tych 3 chorób u małych dzieci.

Czy szczepionka MMR ma jakieś skutki uboczne?

Trzy różne wirusy w szczepionce działają w różnym czasie i mogą powodować następujące skutki uboczne po podaniu pierwszej dawki:

- 6 do 10 dni po szczepieniu, gdy część szczepionki przeciwko odrze zaczyna działać, u jednego na 10 dzieci może wystąpić gorączka, a u niektórych łagodna wysypka przypominająca odrę i brak apetytu
- około jedno na 1000 zaszczepionych dzieci może mieć drgawki spowodowane przez gorączkę. Nazywamy to „drgawkami gorączkowymi”. Ale dzieci, które nie są zaszczepione i zachorują na odrę, są 3 razy bardziej narażone na drgawki
- około 3 tygodnie po szczepieniu MMR, gdy część szczepionki przeciwko śwince zaczyna działać, u niektórych dzieci rzadko mogą wystąpić objawy przypominające świnkę (gorączka i obrzęk węzłów chłonnych)

**MMR to najbezpieczniejszy sposób
ochrony Twojego dziecka przed
odrą, świnką i różyczką.**

- bardzo rzadko w ciągu 6 tygodni po szczepieniu u dzieci może wystąpić wysypka przypominająca małe siniaki. Jest to zwykle spowodowane przez części szczepionki przeciwko odrze lub różyczce. Jeśli zauważysz takie plamy, zabierz dziecko do lekarza na kontrolę. Lekarz powie Ci, jak postępować w przypadku wysypki, i jak chronić dziecko w przyszłości
- mniej niż jedno dziecko na milion może dostać po szczepionce MMR zapalenia mózgu (zapalenie i obrzęk mózgu). Ale jeśli dziecko zachoruje na odrę, prawdopodobieństwo zachorowania na zapalenie mózgu wynosi od jednego na 200 do jednego na 5000.

W przypadku uczulenia dziecka na jajka

Szczepionkę MMR można bezpiecznie podawać dzieciom, które miały ciężką alergię (reakcję anafilaktyczną) na jajka. Jeśli masz jakiegokolwiek obawy, porozmawiaj z pielęgniarką środowiskową, pielęgniarką lub lekarzem.

Czy szczepionka MMR zawiera żelatynę?

W Wielkiej Brytanii mamy 2 szczepionki MMR, które działają bardzo dobrze. Tylko jedna z nich zawiera żelatynę. Jeśli wolisz szczepionkę, która nie zawiera żelatyny wieprzowej, powiedz o tym pielęgniarce lub lekarzowi rodzinnemu. Ulotki dla pacjentów opisujące szczepionkę MMR można znaleźć pod adresem:

Priorix:

www.medicines.org.uk/emc/product/1159/pil

MMRVAXPRO:

www.medicines.org.uk/emc/product/6307/pil

Uważaj na zapalenie opon mózgowych i posocznicę

Zapalenie opon mózgowych i posocznica to bardzo poważne choroby. Ważne jest, by umieć rozpoznać ich oznaki i objawy, oraz wiedzieć, co zrobić w takiej sytuacji.

Wczesne objawy zapalenia opon mózgowych i posocznicy mogą być podobne do przeziębienia lub grypy (gorączka, wymioty, drażliwość i niepokój).

Jednakże stan osób z zapaleniem opon mózgowych lub posocznicą można znacznie się pogorszyć w ciągu kilku godzin, więc ważne jest, aby znać oznaki i objawy tych chorób.

Czym jest zapalenie opon mózgowych?

Zapalenie opon mózgowych to infekcja wyściółki mózgu. Zapalenie opon mózgowych może być wywołane przez różne rodzaje bakterii lub wirusów.

Zakażenie bakteriami meningokokowymi może wywoływać zapalenie opon mózgowych, posocnicę (zakażenie krwi), zapalenie osierdzia (zapalenie wyściółki worka zawierającego serce) i zapalenie stawów (obrzęk stawów).

U niemowląt główne objawy zapalenia opon mózgowych obejmują:

- jęczący płacz o wysokim tonie
- rozdrażnienie po podniesieniu
- wypukłe ciemiączko
- senność i mniejsza responsywność – trudno je wybudzić
- wiotkie ciało i apatyczność
- sztywność ze spazmatycznymi ruchami (konwulsje/napady drgawkowe)
- brak apetytu, wymioty
- blada, pokryta plamami lub niebieskawa skóra
- gorączka

Czym jest posocznica?

Posocznica to bardzo poważny stan, w którym dochodzi do zakażenia krwi. Szybko mogą pojawić się takie objawy jak zimne dłonie i stopy, bladość skóry, wymioty i duża senność lub trudności z wybudzeniem. Jeśli podejrzewasz posocznicę, natychmiast udaj się po pomoc.

U niemowląt główne objawy posocznicy obejmują:

- szybki lub nietypowy sposób oddychania
- blada, pokryta plamami lub niebieskawa skóra
- gorączka z zimnymi dłońmi i stopami
- dreszcze
- wymioty i brak apetytu
- czerwone lub fioletowe plamy, które nie bledną pod naciskiem (wykonaj test szklanki opisany na następnym stronie)*
- ból lub drażliwość spowodowana bólem mięśni lub silnym bólem kończyn lub stawów
- Wiotkość ciała
- silna senność

Należy pamiętać, że nie u każdego występują wszystkie wymienione objawy. Jeśli u kogoś wystąpią niektóre objawy, a zwłaszcza czerwone lub fioletowe plamy, natychmiast zgłoś się po pomoc lekarską. Jeśli nie możesz skontaktować się z lekarzem lub po zasięgnięciu porady nadal masz obawy, zaufaj swojemu instynktowi i zabierz dziecko na oddział ratunkowy do najbliższego szpitala.

* W przypadku ciemnej skóry sprawdź wewnątrz powiek lub podniebienia, gdzie plamy mogą być bardziej widoczne

„Test szklanki”

Bok przezroczystej szklanki mocno dociśnij do wysypki, by zobaczyć, czy wysypka blednie i traci kolor pod naciskiem. Jeśli nie zmienia koloru, natychmiast skontaktuj się z lekarzem.

Gdzie mogę uzyskać więcej informacji?

Następujące organizacje charytatywne zapewniają informacje, porady i wsparcie:

Meningitis Research Foundation

Bezpłatna infolinia 080 8800 3344

(od 9.00 do 22.00 w dni powszednie,

od 10.00 do 20.00 w weekendy i święta)

www.meningitis.org

Meningitis Now

Całodobowa infolinia

0808 80 10 388

www.meningitisnow.org

Możesz też poprosić o poradę swojego lekarza lub pielęgniarkę, w tym środowiskową lub zadzwonić do **NHS** pod numerem **111**.

Rodzice i opiekunowie mogą zgłaszać podejrzewane skutki uboczne szczepionek i leków przez program żółtej karty (Yellow Card Scheme)

Można to zrobić, wchodząc na stronę **yellowcard.mhra.gov.uk** lub dzwoniąc na infolinię Yellow Card pod numerem **0800 731 6789**. Możesz także użyć kodu QR lub pobrać aplikację Yellow Card.

Rutynowy program szczepień dzieci od lutego 2022 r.

Kiedy	Przed jakimi chorobami chroni	Podana szczepionka
Osiem tygodni	Błonica, tężec, krztusiec (koklusz), polio, pałeczka grypy typu b (Hib) i wirusowe zapalenie wątroby typu B	DTaP/IPV/Hib/HepB lub szczepionka 6w1
	Meningokoki z grupy B (MenB)	(MenB)
	Rotawirusowy nieżyt żołądka i jelit ⁴	Rotawirus
Dwanaście tygodni	Błonica, tężec, krztusiec, polio, Hib i wirusowe zapalenie wątroby typu B	DTaP/IPV/Hib/HepB
	Pneumokoki (13 serotypów)	Szczepienie skoniugowane przeciwko pneumokokom (PCV)
	Rotawirus ⁴	Rotawirus
Szesnaście tygodni	Błonica, tężec, krztusiec, polio, Hib i wirusowe zapalenie wątroby typu B	DTaP/IPV/Hib/HepB
	MenB	MenB
Rok lub po pierwszych urodzinach dziecka	Hib i MenC	Hib/MenC
	Dawka przypominająca przeciwko pneumokokom	PCV
	Odra, świnka i różyczka (niemiecka odra)	MMR ²
	MenB	Dawka przypominająca MenB
Kwalifikująca się pediatryczna grupa wiekowa ¹	Grypa (co roku od września)	LAIV ^{2,3}
Trzy lata i szesnaście tygodni lub wkrótce potem	Błonica, tężec, krztusiec i polio	DTaP/IPV
	Odra, świnka i różyczka	MMR (sprawdzić, czy podano pierwszą dawkę) 2
Chłopcy i dziewczęta w wieku od dwunastu do trzynastu lat	Nowotwory i brodawki narządów płciowych wywołane przez określone typy wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV).	HPV (dwie dawki w odstępie 6-24 miesięcy)
Czternaście lat (klasa 9)	Tężec, błonica i polio	Td/IPV (sprawdzić status MMR)
	Grupy meningokoków A, C, W i Y	MenACWY

[1] Więcej informacji w rozdziale 19 Zielonej Księgi pod adresem www.gov.uk/government/publications/influenza-the-green-book-chapter-19 lub www.nhs.uk/conditions/vaccinations/child-flu-vaccine. **[2]** Żywa atenuowana szczepionka przeciwko grypie (LAIV) i jedna z dwóch marek szczepionek MMR zawierają żelatynę wieprzową. **[3]** Jeśli LAIV (żywa atenuowana szczepionka przeciwko grypie) jest przeciwwskazana, a dziecko znajduje się w klinicznej grupie ryzyka, należy zastosować inaktywowaną szczepionkę przeciwko grypie. **[4]** Przed podaniem rotawirusa sprawdzić wynik badań na SCID

Dodatkowe szczepionki dla osób z chorobami współistniejącymi

Schorzenie	Przed jakimi chorobami chroni	Wymagane szczepionki
Asplenia lub dysfunkcja śledziony (w tym niedokrwistość sierpowatokrwinkowa i celiakia)	Grupy meningokoków A, B, C, W i Y Pneumokoki Grypa	MenACWY MenB PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie
Implanty ślimakowe	Pneumokoki	PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia)
Przewlekłe choroby układu oddechowego i serca (takie jak ciężka astma, przewlekła choroba płuc i niewydolność serca)	Pneumokoki Grypa	PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie
Przewlekłe schorzenia neurologiczne (takie jak choroba Parkinsona lub choroba neuronu ruchowego lub niepełnosprawność intelektualna)	Pneumokoki Grypa	PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie
Cukrzyca	Pneumokoki Grypa	PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie
Przewlekła choroba nerek (PChN) (w tym hemodializa)	Pneumokoki (stadium 4 i 5 PChN) Grypa (stadium 3, 4 i 5 PChN) Wirusowe zapalenie wątroby typu B (stadium 4 i 5 PChN)	PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie Wirusowe zapalenie wątroby typu B
Przewlekłe choroby wątroby	Pneumokoki Grypa Wirusowe zapalenie wątroby typu A Wirusowe zapalenie wątroby typu B	PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie Wirusowe zapalenie wątroby typu A Wirusowe zapalenie wątroby typu B
Hemofilia	Wirusowe zapalenie wątroby typu A Wirusowe zapalenie wątroby typu B	Wirusowe zapalenie wątroby typu A Wirusowe zapalenie wątroby typu B
Immunosupresja wywołana chorobą lub leczeniem ²	Pneumokoki Grypa	PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie
Choroby układu dopełniacza (w tym osoby otrzymujące leczenie inhibitorem dopełniacza)	Grupy meningokoków A, B, C, W i Y Pneumokoki Grypa	MenACWY MenB PCV13 (do 10 roku życia) ³ PPV (od drugiego roku życia) Coroczna szczepionka przeciwko grypie

[1] Do każdego wieku w ciężkiej immunosupresji **[2]** Rozważ coroczne szczepienie przeciwko grypie dla domowników i osób opiekujących się osobami z tymi schorzeniami **[3]** Jeśli w wieku od dwóch lat do poniżej dziesięciu lat i niezaszczepione lub częściowo zaszczone przeciwko zakażeniu pneumokokowemu, jedna dawka PCV13.

Program selektywnych szczepień dla dzieci

Grupa docelowa	Wiek i harmonogram	Choroba	Wymagane szczepienia
Dzieci urodzone przez matki zakażone wirusowym zapaleniem wątroby typu B	Po urodzeniu, w wieku czterech tygodni i 12 miesięcy ^{1,2}	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	Wirusowe zapalenie wątroby typu B (Engerix B/HBvaxPRO)
Niemowlęta na obszarach kraju o zachorowalności na gruźlicę $\geq 40/100,000$	Około 28 dni po urodzeniu ⁴	Gruźlica	BCG
Niemowlęta z rodzicem lub dziadkiem urodzonym w kraju o wysokiej zachorowalności ³	Około 28 dni po urodzeniu ⁴	Gruźlica	BCG
Kobiety w ciąży	Na każdym etapie ciąży w sezonie grypowym Od 16 tygodnia ciąży ⁵	Grypa Krzusiec	Inaktywowana szczepionka przeciwko grypie dTaP/IPV (Boostrix-IPV)

[1] Pobrać krew na antygen HBs w wieku 12 miesięcy, aby wykluczyć zakażenie **[2]** Co więcej, szczepionka 6w1 jest podawana w wieku 8, 12 i 16 tygodni **[3]** Gdy roczna zachorowalność na gruźlicę wynosi $\geq 40/100\ 000$ – patrz gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people **[4]** Przed podaniem BCG sprawdzić wynik badań na SCID **[5]** Oferowane zwykle po badaniu anomalii

Autorem ulotki jest

UK Health Security Agency

© Crown copyright 2022

2022QG1PO 1p 500K JUN 2022 Polish

UK Health Security Agency gateway number: 2022591

To wydanie zostało po raz pierwszy opublikowane w grudniu 2019 r.

Jeśli potrzebujesz więcej egzemplarzy tej ulotki, wejdź na stronę www.healthpublications.gov.uk, aby skontaktować się z linią zamówień Health Publications. Ph1: 0300 123 1002.

Minicom: 0300 123 1003 (od 8.00 do 18.00, od poniedziałku do piątku).

Należy podać następujący kod produktu: 2022QG1PO Polish

www.nhs.uk/vaccinations